

4 KEILA LINNA ROHESTRUKTUUR

Rohelise võrgustiku toimimine hoiab alal inimestele elutähtsaid keskkonda kujundavaid protsesse (põhja- ja pinnaveeteke, õhu puhastumine jms) ja võimaldab linliku elulaadi täiendust looduslähedase puhkuse näol. Rohevõrgustik on linna elurikkuse säilitaja, selle kaitsja, kliima soojenemisega kaasnevate keskkonnariskide leevendaja ja keskkonna rikastaja.

Ökoloogilises plaanis toimib paremini just sidus ja mitmekesine linna rohestruktuur. Terve keskkonna indikaatoriks on elurikkus. Elurikkuse ehk bioloogilise mitmekesisuse moodustavad taime- ja loomaliigid ning muud eluvormid ja nende elupaigad (*Uustal, 2013*).

Hästi kavandatud rohestruktuur peaks tagama ökoloogiliste koridoride toimimise, so ühendustee elupaikade vahel, mis hõlbustab looma- ja taimeliikide isendite liikumist toitumis-, paljunemis- ja puhkealade vahel võimaldades infovahetuse ja leviku ning nn rohelise kergliiklusteede võrgustiku, mis ideaaljuhul kasutab sama ruumilist koridori (*Artes Terrae, 2018*). Suurte massiivide puhul (näiteks mets ja metsatee) see ei ole probleemiks, kuid linnaoludes, kus rohealad asuvad sageli piiratult, on olukord keerulisem. Väga sageli ei ole võimalik mõlemaid funktsioone ühildada seetõttu, et lihtsalt haljastatud tänav ei ole piisav toimimaks rohekoridorina ökoloogilises plaanis ning olemasolevad ökoloogilised koridorid on nii ahtad või tundlikud, et neisse kergliikluskoridori ehitamine hävitaks või muudaks vaesemaks nende elustiku. Seepärast on vajalik linnaruumis rääkida sageli duaalsest rohestruktuurist, millest üks tähtsustab kergliikluse rohealade vahel ja teine elustiku mitmekesisuse (*Artes Terrae, 2018*). Heatasemeliselt planeeritud rohestruktuuri korral peaksid rohekoridorid tagama nii neile seatud ökoloogilise funktsioneerimise kui samaaegse inimkasutuse kummagi kvaliteeti vähendamata.

4.1 Rohestruktuuri määratlemise meetodika

Rohelise võrgustiku määratlemist võib käsitleda kui territoriaalse planeerimise ja ruumikorraldamise võtet, mis juhindub võrgustiku ideest¹.

Taasiseseisvunud Eesti tingimustes² käsitles võrgustiku ideed üleriigiline planeering *EESTI 2010*, täpsemalt rohelise võrgustiku kontseptsiooni rakendamist

¹ Ruumiplaneerimise kaasaegsed põhimõtted, sh võrgustiku käsitlus tulenevad muuhulgas Euroopa ruumilise planeerimise suundumustes (ESDP 1999), Euroopa säästva ruumilise arengu printsiipides (2000) ja Läänemere planeeringuministrite koostööprogrammis VASAB 2010+.

² Eesti oli esimesi maid Euroopas, kus juba kuuekümnendatel alustati territooriumi planeerimisega. Kaheksakümnendatel aastatel olid nüüdisaegsele ökovõrgustiku kontseptsioonile vastavad ideed (kompensatsioonialade võrgustik) välja töötatud ja planeerimises kasutusele võetud.

planeeringutes sh roheline võrgustiku parameetrite järgimist (suhtelised pindalad jms). Aastal 1999 allkirjastati Vabariigi Valitsuse korraldus maakonna teemaplaneeringu *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused* koostamise kohta. Maakonna teemaplaneeringu üheks oluliseks teemaks nimetati *Roheline võrgustik*.

Käesolevas töös põhineb rohevõrgustiku konstrueerimine EPMÜ ja AS Regio koostöös välja töötatud meetodikal (*Sepp, Jagomägi, 2002*). Sama meetodika alusel on koostatud ka aastal 2003 valminud Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused*³ roheline võrgustiku osa. Meetodikat on edasi arendanud Tuuli Veersalu *Viimsi valla teemaplaneeringus roheline võrgustik ja miljööväärtslikud alad (OÜ Pöyry Entec, 2007)* ja ka Sulev Nurme *Kuressaare rohestruktuuri analüüsis (OÜ Artes Terrae, 2018)*, ka need meetodikad on võetud eeskujuks käesoleva töö koostamisel. Meetodikaid on kohandatud vastavalt Keila linna eripärale (asetsemine Keila jõe ääres, väljakujunenud tihe asustus jmt) ja töö täpsusastmele (M 1:5 000). **Käesoleva rohestruktuuri analüüsi koostamise raames ei ole läbi viidud täiendavaid elustiku uuringuid.**

Rohevõrgustiku täpsustamine lähtub järgmistest põhimõtetest:

- arvesse on võetud kõiki üldplaneeringu koostamise ajaperioodiks linna jaoks olulisi looduskooslusi ning väärtusliku maastikumiljööga alasid, et moodustuks terviklik nii maakondlikke kui ka linna seisukohalt tähtsaid alasid hõlmav võrgustik;
- maakonna teemaplaneeringu (kaardid mõõtkavas 1:150 000) ja rohestruktuuri analüüsi kaartide erinev mõõtkavaline täpsus ja üldistustase ning *planeerimisseadusest* tulenev planeeringu ülesannete erinevus kahe liigi planeeringutele (maakonnaplaneering ja üldplaneering) nõuab nende koostamisel erinevat täpsust;
- roheline võrgustik on hierarhilise iseloomuga, võrgustiku elementide morfomeetriselised kriteeriumid (tuumaladel pindala ja läbimõõt; ribastruktuuridel laius) erinevad vastavalt tasandile. See tähendab, et kõrgemal hierarhilisel tasandil (maakond) olevad alad jagunevad madalamal tasandil (linn, linna osa, asum, jne) sisemiselt omakorda väiksemate alade peenemaks võrgustikuks. Tuumala üldplaneeringu tasandil on võimalikult kompaktnel asustusest ja tehnilistest infrastruktuurielementidest (maantee, raudtee, suuremad elektriliinid, jmt) killustamata ning püsiv rohevõrgustiku element, kus maakasutamise tingimused on kõige enam kontrollitud;

³ Harju Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond. Tallinn 2003

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

- kaardipildis, mis on ühes kindlas mõõtkavas ja kujunduses, on kaardi loetavuse huvides suuremaid alasid läbivad nn peitunud koridorid, kujutatud sidususe esiletoomiseks juhul, kui nad läbivad tugiala ja puhverala;
- joonisel kujutatud roheline võrgustiku alade (sh nn peitunud koridoride) graafiline piir ei ole lõplik. Rohealade täpsem paiknemine selgitatakse läbi edasiste täpsemal tasemel planeeringute ja projektide.
- Arvestatud on Keila linnas kehtestatud detailplaneeringute lahendustega.

4.2 Töö etapid

Planeerimisseaduse kohaselt (§ 6) on roheline võrgustik eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosnev süsteem, mis koosneb tuumaladest ja neid ühendavatest rohekoridoridest. **Käesolevas rohealade analüüsis on rohevõrgustik kõige selgemini ja lihtsamini eristatav kui nn rohelse domineerimisega ala.** Sealhulgas on kaasatud ka siseveekogud ja loodusliku ilmega avamaastikud. Tegemist on floora, fauna ja inimese elutingimusi tagava *rohelse infrastruktuuriga*, mida võib võrrelda ülesehituselt mistahes teise taolisega. Struktuur on hierarhilise iseloomuga.

Rohealade analüüsi koostamise käigus täpsustati ja korrigeeriti Keila linnas Harju maakonnaplaneeringus 2030+ määratletud rohevõrgustikku (vt joonis 1).

SFÄÄR

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

MAAKONNAPLANEERINGUGA KAVANDATAV/MÄÄRATLETAV

- Roheline võrgustik (tuumalad ja koridorid)
- Tallinna lähiala rohevõrgu piir (endine Tallinna rohelise võondi piir)

Joonis 1. Harju maakonnaplaneeringuga 2030+ määratletud roheline võrgustik Keila linnas;

S F Ä Ä R

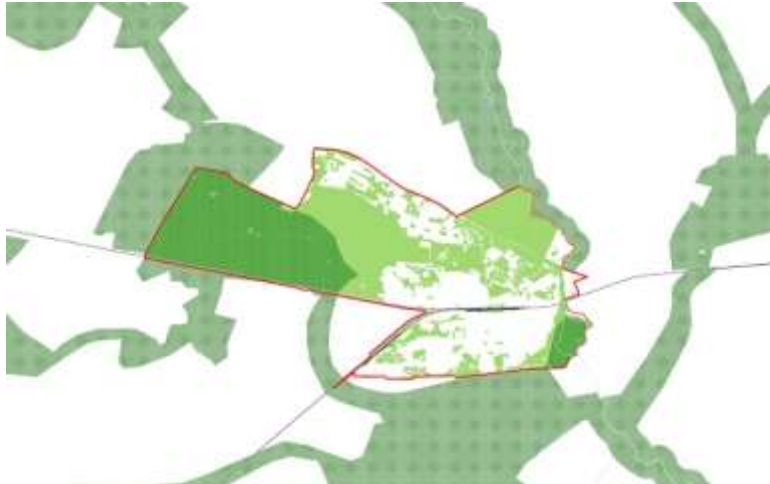
PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

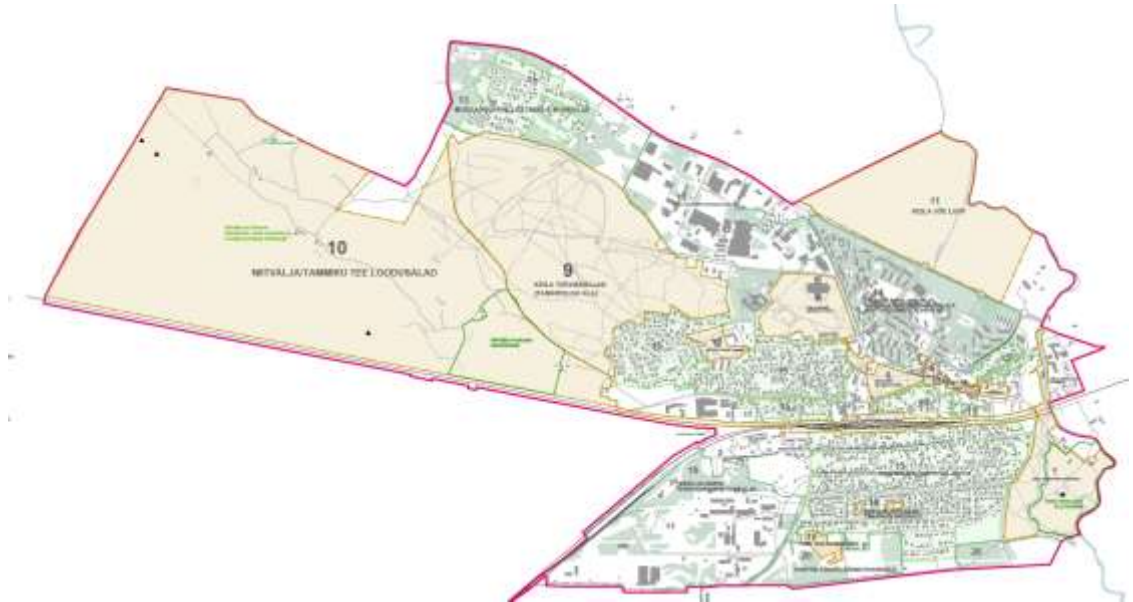
Joonis 2. Seos Keila linna tänaste rohealade ja Harju maakonnaplaneeringuga 2030+ määratletud roheline võrgustikuga Keila linnas;

Ühtlasi selgitati välja tähtsamad nii olemasolevad kui ka võimalikud uued rohealad (vt ka ptk 2.2 *Rohevõrgustiku mõisted*). Töö käigus arvestati seadustega, kehtestatud detailplaneeringutega (kui detailplaneeringu koostamist pole Linnavalitsuse poolt peatunud) ja kehtiva *Keila linna üldplaneeringuga* määratud rohealadega.

Töö sisu võib jagada üldiselt järgmisteks etappideks:

1. põhikaardi kihtide analüüs;
2. välitööd;
3. rohealade eelvalik (vt joonis 3);
4. meetodika kohandamine ja rohevõrgustiku genereerimine ning konstrueerimine;
5. rohealade piiritlemine, arengutingimuste seadmine;
6. rohevõrgustiku alade kasutustingimuste ettepanekud.

Esimese etapina kanti kaardikihtide analüüsi ja välitööde andmete põhjal kaardile rohelised alad, mis võiksid saada rohelise võrgustiku moodustamise aluseks (vt joonis 3). Alad nummerdati ja kirjeldati lühidalt (vt ptk 3).

Joonis 3. Välitööde ja kaardi analüüsi tulemusel selgitati välja alad, mis võiksid jääda roheliseks

Teise etapina kasutati nn välistamise võtet, mis tähendab, et:

- kaardikihil selgitati välja linna tihedalt asustatud alad, alad liideti ja neile lisati 50 m laiune puhver, kui võimalik otsene mõjuvöönd;
- selgitati välja olemasolevate tehnokoridoride poolt hõlmatud ala. Infrastruktuuri elemendid (elektriliinid, teed, gaasitrassid, raudtee jt) ümbritseti puhvriga, mis vastab õigusaktides toodud mõjuvöönditele või meetodilistele soovitudele (vt tabel 1).

Tihedalt asustatud ala ja tehnokoridoride poolt hõlmatud ala liideti, tulemusena saadi alad, mille kasutamine rohevõrgustiku konstrueerimisel linna tasandil on välistatud.

Tabel 1. Mõjuvööndid

Infrastruktuuri element	Vöönd	Vööndi laius	Alus (uuendada)
Raudtee	Lähim kaugus uute elamute ehitamiseks	50 m	
Kõrvalmaantee II klass	Mõjutsoon	150 m	Rohelise võrgustiku meetodika (Sepp, Jagomägi, 2002)
Kõrvalmaantee III klass		100 m	
Kõrvalmaantee IV ja V klass	Kaitsevöönd	50 m	

Kohalikud maanteed		20...50 m	
Kohalikud teed ja erateed		10 m	
Elektri õhuliin	Kaitsevöönd (mõlemale poole telge)		
kuni 20 kV		10 m	
35-110 kV		25 m	
220-330 kV		40 m	
Maakaabelliin		1 m	
Sidekaabel	Kaitsevöönd maismaal (liinirajatise keskjoonest või rajatise välisseinast)	2 m	
Kommunikatsiooni (kanal, vesi, side, gaas, elektrikaablid jne) *rajamisel kaugküttevõrgu kaitsevööndisse	Kaitsevöönd (välisseina äärmistest punktidest)	1 m (paralleelsel kulgemisel)	Vabariigi Valitsuse 02.07.2002. a määrus nr 213, <i>Surveseadme kaitsevööndi ulatus</i>
Soojatorustik auruga maapealne		5...10 m (oleneb rõhust)	
Soojatorustik veega maapealne		2...5 m (oleneb rõhust)	
Soojatorustik maa-alune		2...3 m (oleneb läbimõõdust)	
Vedelkütuse torustik maapealne		5 m	

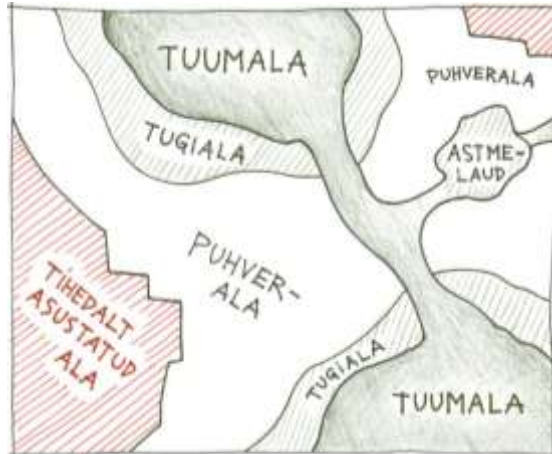
Edasise rohevõrgustiku konstrueerimise käigus ja uute andmete kogunedes, kaasati osaliselt rohealade koosseisu ka esmalt välistatud alasid. Seda peamiselt ribastruktuuride konstrueerimisel ja vajadusest käsitleda säilinud rohealasad võimalikult kompaktselt.

Käesolevas rohestruktuuri analüüsis määratleti rohevõrgustiku struktuurielementidena nelja tüüpi alasid (vt ka ptk 2.2):

- tuumalad;
- tugialad (tugialad on äärealaks tuumalale, min 100 m ja võimalusel ning vajadusel laiendatud);
- astmelauad;
- koridorid (ribastruktuurid, mis tagavad rohevõrgustiku sidususe): ökoloogilise ja rekreatiivse tähtsusega;
- puhveralad (äärealaks astmelauale, tuumalale ja tugialale. Edasise töö käigus vajadusel vähendatud ning vajadusel ja võimalusel suurendatud lähtudes veel säilinud rohealadest).

Rohevõrgustiku struktuurielementide omavahelisi seoseid antud töö kontekstis kajastab joonis 4.

Joonis 4. Rohevõrgustiku struktuurielementide omavahelised seosed antud töö kontekstis (Skeemi autor Tuuli Veersalu, OÜ Pöyry Entec, 2008).

Loetletud struktuurielementide määratlemise aluseks olid eelkõige nende morfoomeetrilised kriteeriumid (tuumaladel pindala ja läbimõõt, ribastruktuuridel laius), mis tagavad struktuuri kui terviku ökoloogilise toimimise ning looduslike alade osatähtsus. Hierarhilised tasemed ja vastavad parameetrid on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Tasemete hierarhilised parameetrid (Sepp, Jagomägi 2002). Tabelis kajastuvad lisaks valla tasandile ka täpsemad tasandid

Alade astmed	Vaadeldava ala ulatus	RV tuumalad	Tuumaladel äbimõõt	Ribastruktuuride läbimõõt	Võrgustiku-elementide vahekaugused "silmade suurus"
vald, suure linna osa, külade suur grupp	3...5 km	Piirkonna (maakonna) väikesed	1...2 km	300...500 m	Min 300...500 m Maks 1...2 km
linnaosa, asum, külade grupp*	1...2 km	Kohalik esimene	300...500 m	100...200 m	Min 100...200 m Maks 300...500 m
Kvartal*	300...500 m	Kohalik teine	100...200 m	30...60 m	Min 30...50 m Maks 100...200 m
kodukoht, hoonete rühm*	100...200 m	Detailne I	30...50 m	10...20 m	Min 10...20 m Maks 30...50 m
kodumaja koos lähiumbrusega*	30...50 m	Detailne II	10...20 m	3...6 m	

- * - Täpsemate tasandite kaasamise eesmärgil on käesolevas töös välja toodud Keila linna tähtsamad rohealad, vt ptk 3.

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

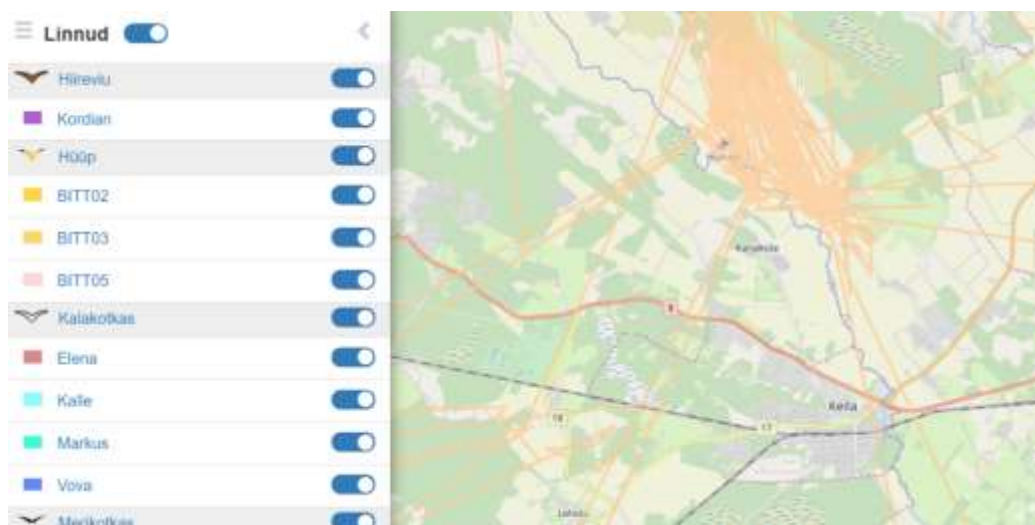
Tabel 3. Rohevõrgustiku elementide parameetrid Keila linnas (kohandatud meetodika tulemus)

Vaadeldava ala ulatus	RV tuumalad	Tuumala keskmine läbimõõt	Tugialade läbimõõt	Astmelaudade läbimõõt	Puhveralade läbimõõt	Rohekoridoride läbimõõt
4,7...12 km	Maakonna väikesed	1,2...2,5 km	Min 100 m	0,4...1,2 km	varieerub	35...100 m

Tähtsaks komponendiks olid ka kaitsealuste või väärtustatud alade/objektidega seotud kriteeriumid, mis tulenevad vastavasisulistest õigusaktidest (looduskaitseadus jt). Arvestati linna maastikuliste iseärasustega, liikide elupaigaeelistustega ja teadaolevate loomade liikumiskoridoridega (vt joonis 5 ja 6). Oluline roll rohevõrgustiku alade valikul oli varem kehtestatud ja koostamisel olevatel planeeringutel.

Joonis 5. Väljavõte Maanteeameti kaardirakendusest Eesti maanteed ja ohtlikkus.

Joonis 6. Väljavõte lindude rändekaardist <https://birdmap.5dvision.ee/>

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja

OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

Kohad, kus territoriaalselt tekkisid vahetud vastuolud rohekoridoride (või rohekoridoride vajaduse) ja olemasoleva või samal ajal teiste planeeringutega kavandatava maakasutuse vahel (peamiselt infrastruktuurid, hoonestus) on tähistatud planeeringukaardil konfliktikohana. Konfliktikohtade analüüs on toodud ptk 4.5.2.

Need on kohad, kus samal territooriumil on juba eelistatud olemasolev tee või muu tehnikoridor ning kuhu planeeringukohaselt pretendeerib ka rohekoridor. Konfliktisuse välja toomine annab aluse edasisteks dialoogideks ja kokkulepeteks, mis lubavad näiteks muuta infrastruktuuride asetust või võimaluse korral vähendada vastuolu leevendus- ja kompensatsioonimeetmetega. Rohevõrgustiku konfliktikohad on välja toodud ptk. 4.5.2. Lahendused olenevad edasistest linna arengusuundadest pikas perspektiivis ja stabiilsusest arengupõhimõtete järgimisel. Keila linna arengutempo on kiire, edasistes planeeringutes siinkohal väljatoodud konflikte arvestades on soovi korral võimalik neile leida lahendusi või leevendusi.

Rohekoridorid on kujutatud kaardil kahte moodi:

- 1) **Ökoloogilise tähtsusega rohekoridor** - liikumis- ja levimiskoridorid liikidele, looduslikud, poollooduslikud või istutatud ribastruktuurid (jõekaldad, metsaribad, mitmerindelise haljastusega suuremad haljasalad
- 2) **Rekreatiivse tähtsusega rohekoridor** (puhkeväärtusega rohekoridor)– eelkõige kergliiklusele, eesmärgiga võimaldada kergliiklusele haljastatud keskkonnas kulgevad marsruudid liikumiseks rohealade vahel ja linnalähedastele rohealadele. Ökoloogiline aspekt ei ole primaarne ja on tagatud paralleelse struktuuriga. Puhkeväärtusega rohekoridorid (joonisel tähistatud roosa punktiiriga) on ette nähtud selleks, et inimestel oleks võimalik liikuda jalgsi või kergliiklusvahendiga sujuvalt mööda haljastatud koridore, kus nad puutuvad minimaalselt kokku mootorsõidukitega. Uuringud on tõestanud, et liikudes trajektooriga, kus inimene on ümbritsetud loodusega alaneb vererõhk, vähenevad stressihormoonid süljes ning ajutegevus rahuneb. Samasugune efekt võrreldes tavalise linnakeskkonnaga esineb ka linna rohealadel. Samas on erinevad uuringud tõestanud, et mida elurikkam on keskkond, kus inimene liigub, seda positiivsem on mõju tervisele⁴. Timothy Beatley on oma artiklites välja toonud selle, kui oluline on eelkõige lastele sagedased ja vahetud kontaktid eluslooduse eri komponentidega⁵. Samas on puhkeväärtusega rohekoridor inimese kõrval liikumiskoridoriks ka paljudele teistele väiksematele liikidele.

⁴ Beatley, Timothy. (2010). Biophilic Cities. Integrating Nature into Urban Design and Planning. Island Press.

⁵ „Overcoming de-natured Childhoods“ (Beatley, Timothy. (2010). Biophilic Cities. Integrating Nature into Urban Design and Planning. Island Press.)

Puhkeväärtusega rohekoridor peab:

- Võimaldama vaba ja takistusteta liikumise jalgsi ning kergliiklusvahendiga. Puhkeväärtusega rohekoridor võib olla ka pinnaskattega rada, kui see võimaldab takistusteta läbipääsu. Ilmtingimata ei pea olema tegemist normidele vastava kergliiklusteega.
- Puhkeväärtusega rohekoridori kujundamisel peab arvestama, et see on inimese kõrval liikumiskoridoriks ka paljudele väiksematele liikidele (linnud, putukad, pisiimetajad). Seega tuleb puhkeväärtusega rohekoridoris arvestada, et oleks esindatud nii rohu-, põõsa- kui ka puurinne. Vältida tuleb alade tihedat hooldust murutraktori abil. Rohurindes peavad olema määratud erineva hooldusintensiivsuse ja rohukõrgusega alad. Kohtades, kus see on võimalik, peaks säilitama vanu maha langenud puutüvesid ja kõdunevaid kände, raiumata jätma vanad, õõnsustega puud (elupaigapuud). Kohtades, kus see on elurikkuse ja looduskaitse ekspertide hinnangul põhjendatud (kohad on seotud suuremate samatüübiliste elupaiga-aladega) võib rajada kivihunnikuid ja kuiva klibu alasid. Juhul, kui rajatakse uut haljastust, tuleb eelistada selliseid liike, kes pakuvad toitu (nektar, õietolm, seemned, viljad) erinevatele loomarühmadele. Samuti võib kohtades, kus see on põhjendatud (seotus suuremate elupaiga-aladega) paigaldada pesa- ja varjekaste⁶.
- Pakkuma mugavat kasutustaristut. Täpsem analüüs tuleb koostada selle kohta, millistes lõikudes tuleks puhkeväärtusega rohekoridorid valgustada ja kus see pole otstarbekas (nt. raudtee ligidal). Regulaarse intervalli järel peaksid paiknema istepingid koos prügikastidega. Kohtades, kus see on otstarbekas, võib rajada intensiivsema hooldusega haljastust (püsikualad, hooldatud murualad, põõsastikud) ja puhke-ning virgestusalasid.

Skemaatiliselt näidatud koridoride suunad väljendavad detailsemate rohekoridoride vajalikke perspektiivseid arengu suundi, kus koridori loomise vajadusega tuleb arvestada edasise linna üldplaneeringu, detailplaneeringute ja projektide koostamisel ning koostöös naaberomavalitsustega. Detailsemal tasandil koridor võib moodustuda näiteks eramaal asuvatest aedadest ja teeäärsest haljastusest, kuid see eeldab, et koridori alal tuleb detailplaneeringuga kavandada suuremad kinnistud ja hõredam hoonestus ning tagada ka avalikud haljastud. **Nii eraomandis olevate kui ka avalike rohealade koostoimimine on rohestruktuuri kui terviku jaoks vältimatult oluline.**

⁶ Uustal, Meelis (2013) Juhend elurikka linna planeerimiseks. Tallinn: SEI Tallinna väljaanne nr. 22.

Rohestruktuuri analüüs põhineb printsiibil, et suuremaid loodusmassiive on alati kergem killustada kui neid hiljem kokku kasvatada. Intensiivsete ja ekstensiivsete alade jaotust maastikul vaadeldakse 10-15 aasta kaugusele ette.

Käesolev rohestruktuuri analüüs ei anna garantiid rohevõrgustiku toimimiseks, vaid on toimimise eelduseks.

4.3 Rohevõrgustiku sidumine naaberaladega

Rohestruktuuri analüüsi koostamisel on arvestatud rohevõrgustiku sidumise võimalustega naaberaladel järgmiste andmete põhjal:

- Harju maakonna teemaplaneering *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused*. Tallinn 2003;
- Harju maakonnaplaneering 2030+;

4.4 Rohevõrgustiku alade reserveerimise ettepanek

Keila linnas on roheline võrgustiku kandvaks elemendiks Keila linna avalikult kasutatavad ja hooldatavad rohealad. Linnas on üldkasutatavaid haljasmaid kokku ligikaudu 870,0 ha (22,0% linna territooriumist) ehk ligi 86 m² elaniku kohta. Ca 27% Keila linna territooriumist moodustab Niitvälja-Tammiku tee looduslik ala.

Keila linnas on rohevõrgustiku osadeks kaks riikliku tasandi kaitseala: Keila mõisa park ja Niitvälja/ Tammiku tee looduslik ala sh Niitvälja eesti soojumika püsielupaik. Linna olulisemateks veekogudeks on Keila jõgi, mille kaldad on avalikus kasutuses.

Linna haljasmaad (tuum- ja tugiala) ja astmelauad tuleb liita haljasühendustega ja kergliikluse teedega (puhkeväärtusega rohekoridoridega) kogu linna hõlmavaks katkematuks ja nii linna kui ka asumit tasandil hästi toimivaks rohe- ja puhkealade süsteemiks. Keila linna rohe- ja puhkealade süsteem on kavandatud füüsiliselt tajutava võrgustikuna.

Ulatuslik ja ainus tuumala on Niitvälja-Tammiku tee looduslik ala, astmelauad: Keila mõisa park, Keskpark, Männiku park, Keila terviserajad ja Keila jõe luha-ala.

Tuumala ja astmelauad on omavahel seotud roheliste koridoridega. Keila jõe roheline koridor aitab tagada linna bioloogilise mitmekesisuse ning on põhiliseks ühenduslüliks Keila mõisa pargi ja Keila jõe luha-ala vahel. Keila terviserajasid läbiv roheline koridor ühendab Niitvälja/ Tammiku tee loodusliku ala, Keila terviserajad ja Keila männiku.

Männiku park ja Keila luha-ala tuleb omavahel paremini siduda - korterelamute haljasaladele näha ette perspektiivne võimalik putukakoridor. Putukakoridor peaks võimaldama Männiku pargist ja teistest kesklinna rohealadest putukate, lindude ja pisiimetajate sujuva liikumise mööda „rohelisi astmelaudu“ jõe luha suurele toitumisalale (vt täpsemalt ptk 3.5.5).

Lisaks on toodud rohekoridoride võimalikud arengusuunad Keila linna naaberomavalitsuste territooriumil paiknevate rohevõrgustiku elementidega.

4.5 Rohevõrgustiku toimimist tagavate tingimuste seadmine

4.5.1 Rohestruktuuri alade maakasutus- ja ehitustingimused

Käesolevas rohestruktuuri analüüsis mõistetakse rohevõrgustiku alade reserveerimise all seda, et JOONIS 2 märgitud ala on reserveeritud mingi rohevõrgustiku elemendi (ehk rohevõrgustiku tugiala, -astmelaua, -puhverala või -koridori) toimimise tagamiseks. Rohevõrgustiku elemendi jaoks reserveeritud ala ei pea terviklikult ja kohe üldplaneeringu kehtestamise järgselt vastava elemendi kohta kehtestatud nõuete või soovitude järgi kasutusele võtma, st sinna ei pea rajama automaatselt kõrghaljastust vms. Maaomanik võib kasutada reserveeritud ala praegusel katastris registreeritud sihtotstarbel edasi seni kuni ta seda soovib.

Käesolevas analüüsis on reserveeritud rohevõrgustiku aladena järgmised elemendid: tuumala, tugiala, astmelauad, puhveralad, koridorid ja haljastud. Edasisel Keila linna kehtivatest planeeringutest lähtuval või ka neid muutval arendustegevusel on kohustuslik arvesse võtta kõiki käesoleva analüüsis toodud rohevõrgustiku elementide arengusuundi.

Reserveeritud rohevõrgustik on JOONISELE 2 kantud sõltumata sellest, kes on maa omanik. Nii eraomandis olevate kui ka avalike rohealade koostoimimine on rohestruktuuri, kui terviku jaoks vältimatult oluline. Igal senisel ja uuel maaomanikul on koostatava üldplaneeringuga arvestamisel ühesugused kohustused, sh kohustus arvestada kõigi Keila linna üldplaneeringute piiravate sätetega.

Käesoleva analüüsi ja üldplaneeringu koostamisel ei ole arvestatud katastriüksuse piire, sest need võivad muutuda - kaardil olevaid katastriüksuse piire tuleb seetõttu käsitleda taustainfona ja need võivad muutuda lähtuvalt varem kehtestatud üld- või detailplaneeringute alusel tehtavate maakorralduslike toimingute alusel.

Keila linn jääb Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus määratud Tallinna roheline vööndisse⁷. Samas planeeringus on toodud soovitus määrata Tallinna roheline vööndi metsad planeeringutega kaitsemetsa kategooriasse, lähtudes nende kõrgest puhkeväärtusest. Kaitsemetsa looduslike tingimusi arvestava ehituskeelu rakendamine toimub koostatava üldplaneeringu alusel, milles kehtestatakse kohalikke norme.

Rohevõrgustiku aladel juhindub maakasutus järgmistest eesmärkidest:

- ökosüsteemide/elupaikade kaitse;
- loodusliku mitmekesisuse kaitse;
- liikide ja koosluste säilimine;

⁷ Tallinna roheline vööndi piir on kantud maakonna teemaplaneeringu kaartidele 1 ja 3. Vt <http://www.harju.ee/?id=11544>

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

- pinnase ja põhjavee kaitse;
- mikrokliima kaitse;
- inimõju kompenseerimine.

Rohevõrgustiku osa või haljastu määratlus käesolevas analüüsis ei tähenda avalikku kasutust üldmaana ja haljastu senise sihtotstarbe järgne kasutamine (nt maatulundusmaana) võib jätkuda. Kuid edasiste planeeringute ja projektide koostamisel peab arvestama rohevõrgustiku toimimiseks vajalikke tingimusi. Mitte algetada rohevõrgustiku aladel detailplaneeringuid, mis muudavad maa sihtotstarvet muuks kui maatulundusmaaks, kaitsealuseks maaks või siis kaalutletud juhtudel üldmaaks.

Säilitada tuleb tuumalade terviklikkus ja vältida terviklike loodusalade killustumist. Juhinduda tuleb eesmärgist, et tuumalal, tugialal ja astmelaul tuleb vältida asustuse tekkimist (sh uued tehnokoridorid), vt täpsemalt ptk 3.

Olemasolevate rohealade säilitamisega ja uute rajamisega tuleb parandada ja säilitada rohekoridoride sidusust. Rohekoridori alale ja puhveralale tohib uusehitisi lubada vastavalt erinõuetele, mis on toodud allpool.

Tihedalt asustatud aladel tuleb läbi edaspidiste planeeringute koostamise kindlustada ühendus erinevate rohealade vahel ja juurdepääs avalikele haljasaladele. Nii eraomandis olevate kui ka avalike rohealade koostoimimine on rohestruktuuri, kui terviku jaoks vältimatult oluline.

Eelpooltoodud arvestades on toodud järgmised maakasutuse nõuded Keila linna rohevõrgustiku aladel (vt ka JOONIS 2). Kohtades, kus kattuvad rohevõrgustiku elemendid omavahel või rohevõrgustiku ala ja kaitstav loodusobjekt, kehtivad maakasutuse rangemad nõuded.

Maakasutus- ja ehitustingimused tuumaladel, tugialadel ja astmelaudadel

Tuumala on Niitvälja-Tammiku tee looduslik ala: maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.3.1.

Tugiala ja astmelaud on Keila terviseradade ala: maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.2.2.

Astmelaud on Keila mõisa park: maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.1.1.

Astmelaud on Keskpark: maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.1.1.

Astmelaud on Männiku park: maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.2.1.

Astmelaud on Keila jõe luha-ala : maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.3.2.

Maakasutus- ja ehitustingimused ökoloogilise tähtsusega rohevõrgustiku koridorides

Ökoloogilise tähtsusega rohekoridoride numbrid ja nimetused:

1. Keila jõe roheline koridor, ühendab Keila jõe luha-ala ja Keila mõisaparki
2. Niitvälja/ Tammiku tee, Keila terviseradade ja Keila männikut ühendav roheline koridor;

- Tagada tuleb vähemalt rohekoridori planeeringu kaardil numbriga näidatud minimaalne laius meetrites. Olemasoleva haljastusega või rajatava haljastusega koridori riba peab jääma katkematuks.
- Rohevõrgustiku koridoride tuleb tagada sidusalt kulgeva kõrghaljastuse olemasolu 70% ulatuses, milleks tuleb vajadusel rakendada kompenseerivaid meetmeid (puude istutamine võrade liitumisega, põõsarinde rajamine jms), et tekiks rohevõrgustiku sidusus.
- Rohevõrgustiku koridori alal ei ole lubatud rajada loomade liikumist takistavaid piirdeaedu. Kui soovitakse rajada

piirdeaedu, võib seda lubada üksnes rohevõrgustiku sidususe säilimise alase eksperthinnangu alusel ja tuleb tagada vähemalt ca 50 m vaba läbipääsuga liikumiskoridori säilimine rohekoridoris.

Maakasutus- ja ehitustingimused puhkeväärtusega koridorides

- Puhkeväärtusega rohekoridor peab võimaldama vaba ja takistusteta liikumise jalgsi ning kergliiklusvahendiga. Puhkeväärtusega rohekoridor võib olla ka pinnaskattega rada, kui see võimaldab takistusteta läbipääsu.
- Puhkeväärtusega rohekoridori kujundamisel peab arvestama, et see on inimese kõrval liikumiskoridoriks ka paljudele väiksematele liikidele (linnud, putukad, pisiimetajad). Seega tuleb puhkeväärtusega rohekoridoris arvestada, et oleks esindatud nii rohu-, põõsa- kui ka puurinne. Vältida tuleb alade tihedat hooldust.

Maakasutus- ja ehitustingimused putukakoridoris

- Putukakoridor peaks võimaldama Männiku pargist ja teistest kesklinna rohealadest putukate, lindude ja pisiimetajate sujuva liikumise mööda „rohelisi astmelaudu“ jõeluha suurele toitumisalale.
- Putukakoridori tekitamiseks tuleb kaardil vastava viirutusega tähistatud alal esmalt mitmekesistada haljastust – istutada juurde puid, põõsaid, püsililli ja sibulililli, mis oma viljadega pakuvad toitu lindudele ja/või õitega nektarit putukatele.

Maakasutus- ja ehitustingimused rohevõrgustiku puhveralal

- Puhveralal asuva maaüksuse (sh katastriüksuse) sihtotstarbe muutmine ja minimaalne maaüksuse suurus, millele antakse ehitusõigus hoonestuseks ettenähtud aladel, lähtub kehtestatud üldplaneeringust ja detailplaneeringutest.
- Puhveralale uusi suuremahulisi tootmis- ja äriobjekte (kontorid, ärid, teenindusotstarbelised ehitised) ei ehitata ega laiendata. Käesolevas planeeringus loetakse suuremahulisteks äri- ja tootmisobjektideks üle 100 m² ehitusaluse pindalaga ja enam kui kahe korrusega hooneid.
- Rohevõrgustiku puhveralal on eelistatud ja lubatud väikeelamute rajamine hoonestamiseks ettenähtud aladel vastavalt kehtivale üldplaneeringule ja detailplaneeringule.
- Detasilplaneeringute ja projektide koostamisel on kohustuslik puhveralade viirutusega aladel rakendada rohepunktide süsteemi (vt ptk 5.4), **valides minimaalselt 10 tegevust arendataval alal.**
- Lubatud on ehitada ka elamupiirkondi teenindavaid väikesemahulisi ja vähest mõju omavaid ühiskondlikke- ja ärihooneid (nt lasteaed, eralasteaed, kohalik kauplus jms), millega ei kaasne autoliikluse intensiivistumine, ei suurene müratase ega parkimisvajadus.

Maakasutus- ja ehitustingimused haljastutel

Haljastud on:

- Sopsu-Tooma tammik, mille maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.5.1.
- Mudaaugu elamupiirkonna rohealad, mille maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.5.2.
- Kastani ja Vahtra tn haljakud, mille maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.5.3.
- RMK kultuurpuistu, mille maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.5.4.

4.5.2 Konfliktikohad

Suur osa konfliktikohti Keilas on seotud erinevate infrastruktuuri objektidega – maanteed ja raudteed. Keila linna läbib kogu Harju maakonna seisukohalt oluline sinikoridor - Keila jõgi, mis ristub koguni kahe suure infrastruktuuri objektiga, perspektiivselt võib neid lisanduda veelgi. Seega on keskkonnakaitse seisukohalt oluline tagada jões ja jõekaldal elavate liikide vaba liikumine piki Keila jõge ning infrastruktuuri objektidega ristumiskohtades rakendada vastavaid leevendusmeetmeid.

Teise grupi moodustavad sellised konfliktikohad, kus loodusväärtused on ohtu seotud kas arendajate surve või kasvava kasutuskooormuse tõttu (näiteks Männiku park) ning täna omavahel hästi seotud rohealade ühendused võivad ketkeda.

Kolmanda grupi konfliktikohtadest moodustavad kohad, kus ristuvad arendajate huvid ning avalikkuse nõudmised avaliku ruumi suhtes. Kuna käesolevas töös käsitletakse ka puhkeväärtusega koridore, on nimetatud konfliktikohtade väljatoomine olnud oluline.

Konfliktikohtade kirjeldused ja võimalikud leevendusmeetmed on toodud allpool.

Konfliktikoht 1

<p><i>Asukoht</i></p>	<p>Keila jõe ja Tallinn-Paldiski maantee ristumiskoht, Keila linna piiril</p>
<p><i>Kirjeldus</i></p>	 <p>Asukoht on strateegiliselt oluline kui Keila linna sissesõidu visiitkaart. Keila jõgi on nii linna kui maakonna tähtsusega rohe- ja sinivõrgustiku osa. Jõgi ristub elava maanteeliiklusega Tallinn-Paldiski maanteelega. Tihe lopsakas haljastus jõe mõlemal küljel katkeb järsult intensiivse liiklusega magistraali tõttu. Magistraaliga kaasneb müra ja õhureostus, visuaalne reostus. Vaheatus läheduses asub kaks tankalt, mis kujutavad endast õnnetuse korral veekogu reostuse riskiallikat. Sama suur või isegi suurem reostuse jõkke jõudmise risk tuleneb maanteel endal toimuvast liiklusest ja sealsest liiklusõnnetuste ohust.</p> <p>Läbipääs on tagatud inimestele (kergliiklejatele), kuid väiksematele kahepaiksetele ja putukatele läbipääs puudub. Võimalik on ka kergliiklustee jäämine vee alla suurvee ajal. Siis muutub läbipääs ka kergliiklejatele ülimalt ebameeldivaks, kuna ametlikud ületuskohad vahetus läheduses puuduvad.</p>

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja

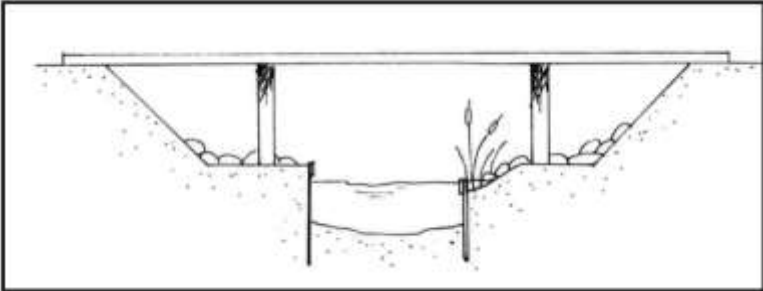

OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

	<p>Kui jõe äärde rajatakse kaldapromenaad, on olulise tähtsusega sujuv pääsemine teisele poole silda mõlemal pool jõge.</p> <p>Olulised loomade liikumised kulgevad enamasti mööda vooluveekogude äärseid alasid. (Klein, 2010). Vooluveekogu ja maantee ristumisel on eriti suur oht teele sattuda poolveelistel loomadel (saarmad, koprad, naaritsad), aga ka erinevatel kahepaiksetel ja roomajatel (Klein, 2010). „Teetammile tõus ja selle ületamine on tingitud enamasti sildade ja teetruupide ehituslikest eripäradest, mis ei arvesta loomade liikumisvajadusi ja -võimalusi läbi teetruupide või sillaaluste“ (Klein, 2010). Keila maantesilla all on rahulik veevool ja ühtlane lang. Samas tuleb võimalusel tagada, et loomad ei hakkaks tõusma teetammile ja ei satuks teele, vaid, et keskkond suunaks neid ala läbima silla alt või et selle kõrval oleksid spetsiaalselt neile rajatud tealused truubid.</p>
<i>Konflikti osapooled</i>	Jõe elustik (eriti poolveelised loomad), kergliiklejad, maanteeliiklus, tankla ja maantee (reostusohu)
<i>Riskifaktorid</i>	Läbipääsu takistamine, müra, reostus, keskkonnareostuse oht tanklate ja maantee näol
<i>Leevendused</i>	<p>Kergliiklustee rajamine silla alt läbi (olemas). Läbipääsuteede rajamine väiksematele imetajatele, putukatele ja kahepaiksetele. Alternatiivse ülekäigu rajamine kergliiklejatele juhaks, kui läbipääsutee silla alt jääb vee alla. Kergliiklusteede sidumine rajatava jõe kalda promenaadiga. Konfliktiala täpsemad kasutustingimused ja leevenduseks vajalikud tehnilised meetmed määratakse selle koha jaoks tehtud loodusuuringutele toetava eraldi projektiga. Peamised vältimis- ja leevendusmeetmed poolveeliste liikide teele sattumise vältimiseks on (Klein, 2010) järgi järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sillaalused tuleb kujundada selliselt, et loomadel oleks võimalik liikuda erineva vooluhulga ja -taseme korral. - Sildade rajamisel tuleb sillaalune voolusäng kujundada nii, et see võimaldab loomade liikumise kaldaservas, vajadusel rajatakse sobivad servaastangud või loomatunnelid paralleelselt teetruupide ja sildadega. - Sillaaluste liikumisservade ehitamine. - Voolusängi kujundamine nii, et see võimaldab loomadel liikuda kiire voolu korral kaldaserval või selleks rajatud sillaalusel. - Sillaaluse voolusängi kujundamine selliselt, et ühes servas voolab kiire ja surveiline vesi ning teises servas on voolu kiirus nõnda mõõdukas, et võimaldab poolveelistel liikidel ujuda ka vastuvoolu.

	  <p><i>Fotod 116 ja 117. Põhieesmärk sillaaluste alade kujundamisel on , et silla all oleks kuiv kallasrada, mis on kasutatav ka loomastiku poolt, näiteks üks kaldapool on kindlustatud, teine pigem looduslik. Fotode allikas: https://handbookwildlifetraffic.info/</i></p>
--	--

Konfliktikoht 2

Asukoht	Tallinn-Paldiski maantee ja Mäe tänava mõttelise pikenduse ristumiskoht
---------	---

SFÄÄR

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

	
<p><i>Kirjeldus</i></p>	 <p>Tegemist on väiksemat sorti konfliktikohaga. Konfliktikoht puudutab eelkõige rohevõrgustiku osana kavandatavat putukakoridori läbi Keila korterelamute piirkonna. Putukakoridor peaks võimaldama Männiku pargist ja teistest kesklinna rohealadest putukate, lindude ja pisiimetajate sujuva liikumise mööda „rohelisi astmelaudu“ jõeluha suurele toitumisalale. Probleemne on, et mõned rohekoridori mööda liikuvad liigid lendavad küllalt madalalt ja on suur oht sõidukite poolt vigastatud saada.</p>
<p><i>Konflikti osapooled</i></p>	<p>Maanteeliiklus, pisiimetajad, putukad.</p>
<p><i>Riskifaktorid</i></p>	<p>Loomade hävimine kokkupõrkes sõidukitega.</p>
<p><i>Leevendused</i></p>	<p>Kahel pool varjepõõsastike istutamine. Kahele poole teed suunavate, nektaririkaste taimestikulaikude tekitamine, mis suunavad tolmeldajad teed</p>

ületama. Sõidukiiruse alandamine linna piirides Tallinn-Paldiski maanteel 40 km/ h. Pisiimetajatele truupide näol väikeste läbipääsutunnelite rajamine. Konfliktiala täpsemad kasutustingimused määratakse selle koha jaoks tehtud loodusuringutele toetuva eraldi projektiga.

Foto 118 Näide väiksemõõtmelisest läbipääsu truubist tee all (laius ca 1m), mis tagab pisiimetajate läbipääsu. Truubi põhi on täidetud pinnasega. Foto allikas: <https://handbookwildlifetraffic.info/>

Konfliktikoht 3

Asukoht	Keila männikus asuva endise Keila haigla ümbrus.
---------	--

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

Kirjeldus

Foto 119. Vaade puhkeotstarbelisele koridorile.

Kinnistu on eraomandis ning koostamisel on detailplaneering. Analüüsi koostamise ajal on Männiku pargi haigla ümber asuv osa nii visuaalselt kui ka ruumiliselt ühendatud ülejäänud männikuga, seal jalutaja tunnetab

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

	<p>haigla ümbrust kui roheala osa. Keila männiku hapratel ökosüsteemidele mõjub igasugune lisakoormus väga halvasti ja Keila männik kannatab niigi järjest kasvava kasutuskoormuse all. On oht äralõikamise kaudu ümbritsevatest rohealadest muutuda ökoloogiliseks lõksuks. Terviseradadest alguse saav rohekoridor peaks sujuvalt ühendama terviserajad Männiku pargiga. Nagu ortofotolt näha, on ka terviseradade ja haigla kinnistu vaheline ala tihedalt erakinnistuid täis, kellel kõigil on suur surve arendusteks.</p>
<i>Konflikti osapooled</i>	Arendajad, avalik ruum, pargi kasutajad, rohekoridor.
<i>Riskifaktorid, ohud</i>	Oht, et haigla kinnistule uute hoonete ja parklate ehitamisel – visuaalne ja ruumiline ühtsus männikus katkeb, kaovad läbipääsuvõimalused ja rohekoridoride jätkuvus.
<i>Leevendused</i>	<p>Keila terviseradade ja Männiku pargi vahelisele alale, haigla hoonest lõuna poole, määrata rohekoridor, kuhu ei ehitata. Haigla hoonest lõuna poole määrata puhkeotstarbeline koridor, et tagada kergliikluse ühendus.</p> <p>Koostatavas detailplaneeringus analüüsida rohekoridori toimivust. Planeeringulahenduses määrata rohekoridorile eraldi krunt haiglast lõuna pool (märgitud üldmaa vastavalt kehtivale üldplaneeringule), kuna vastasel korral võib arendajal mõne aja pärast tekkida soov ka seda olulist keskse pargivöö riba erahuvides arendada. Seda lubada ei saa, sest siis on Männiku park ja terviseradade ala üksteisest ära lõigatud ja rohekoridor kadunud.</p> <p>Samuti tuleks koostatava detailplaneeringulahendusse lisada rohepunktide süsteemi arvestamise tingimused (vt ptk 6.4).</p> <p>Piirkonda rajatavad hoonestuste vahelised teed/kergliiklusteed/kõnniteed peaksid olema n-ö puistee ilmelised ehk nende ääres tuleb säilitada või taastada kõrgahaljastus ning teeääri võiks ideaalis rikastada ka põõsarindega ja /või mitmekesisistatud taimestikuga puhma/rohurindega. Eesmärk oleks kompenseerida kitsamaks muutunud koridor selle kõrgema miljööväärtusega (piirnev hoonestus on liiklejate eest sobivalt varjatud) ning lindudele/putukatele/pisiimetajatele varjepaikade pakkumisega.</p> <p>Detailplaneeringu lahendusega vältida alale piirete rajamist, lubatud on haljaspiirded.</p>

Konfliktikoht 4

<i>Asukoht</i>	Keila männikus asuvate spordi- kultuuri- ja haridusasutuste ümbrus
<i>Kirjeldus</i>	Pargi lõunaosas planeeritakse käesoleva töö koostamise hetkel Keila algkooli laiendust. Käesoleva töö autorid soovivad säästa selles ehituses nii palju männimetsa kui võimalik ja kasutada juurdeehituse alaks pigem hoonest idasse jäävat asfaltplatsi ala.
<i>Konflikti osapooled</i>	Pargi elustik, pargi kasutajad, haridus,- spordi- ja kultuuriasutused.
<i>Riskifaktorid, ohud</i>	Männiku pargi haprad ökosüsteemid kaovad, kui parki veel koormatakse uute ehitistega.
<i>Leevendused</i>	Kõik pargi erinevad rajatised tuleb siduda omavahel tervikuks ühtse maastikuarhitektuurse lahendusega. Eriti just staadioni ja lauluväljaku vaheline ala kujundada liigirikkaks kvaliteetse maastikuarhitektuuriga alaks, samuti vajab põhjalikku läbi töötamist Keila uue koolimaja ümbrus. Korrastada tuleb pargiteed ja nende kavandamisel arvestada sellega, et kasutajad suunatakse selliseid radu pidi, kus nad ei löhu habrast metsa alustaimestikku. Radade planeerimisel kaaluda võimalusi ka kuklaste liikumisradade kaitseks. Need meetmed saavad olla näiteks radade

planeerimine väljakujunenud pesaasukohtadest eemale ja/või nn
kaitsesildade paigaldamine väljakujunenud kuklaseradadele.

*Foto 120. Näide kaitsesilla planeerimisest Kiidjärvelt, kust sipelgad
saavad alt läbi minna, nii et neil peal ei tallata. Foto autor Pille Antons.*

Konfliktikoht 5

<i>Asukoht</i>	Keila männiku ja Keskpargi vaheline jalakäijate ja kergliiklejate ühendus Pargi tn. 1 kinnistul.
----------------	--

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja

OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

	
<p><i>Kirjeldus</i></p>	 <p>Seda kitsaskohta on mainitud juba 2002. aasta ÜP aluseks olnud ruumilises visioonis kui ühte peamist takistust „Keila roheline jõe“ kujundamisel. Keskpargist lähtuv jalakäijate tee jõuab siin kortermaja erakinnistule. Jalakäijal tuleb liikuda ebamugavate äärekividega ilma sillutiseta teelõigul.</p>
<p><i>Konflikti osapooled</i></p>	<p>Erakinnistu valdaja (korterühistu), avaliku ruumi kasutajad.</p>

<i>Riskifaktorid, ohud</i>	Kortermaja valdaja võib otsustada oma kinnistu aiaga piirata ning elanike poolt tihedas kasutuses olev läbipääs kaob.
<i>Leevendused</i>	Kuigi läbipääs on kitsas, on seda võimalik kujunduslike võtetega jalakäijale ja kergliiklejale mugavaks ja arusaadavaks teha. Kasutada tuleb ühtset katendit alates Keskpargile hiljuti juurde liidetud osast, lisada sobiv kasutustaristu. Keila Linnavalitsus saab seada kinnistu valdajale läbipääsu tagamise kohustuse, tingimusel, et ta seda ise korrastab ja haldab. Männiku pargis tuleks kergliiklustee ots kõnesoleva trajektooriga siduda. Kui Pargi tänav ei muutu jalakäijate tänavaks, siis kasutada selles kohas tõstetud sillutise lahendust.

Konfliktikoht 6

<i>Asukoht</i>	<p>Keskpargi ja Keskväljaku vaheline ühendus, ühendus piki Keskväljakut Kirikuaia ja Tuula teega</p>
----------------	---

Kirjeldus

Foto 121. Vaade Keskväljaku haljasaladele.

Tegemist on ühe olulise lülina täna kehtiva Keila linna üldplaneeringu ruumilises visioonis toodud „Keila roheline jõe“ põhimõttest. Selle kontseptsiooni kohaselt peaks Keila linna suuremad rohealad nii visuaalselt kui ka ruumiliselt piki Keskväljakut olema ühendatud Kiriku aia ja sealt edasi Tuula tee ning mõisapargiga. Praegu on ala katkestatud erinevat iseloomu kandvate ruumide poolt (parklad, haljastatud alad, jalakäijate tsoonid). Tekkima peab ühtne ja sidus avalik ruum, mis on Keilale omaselt mitmekesise haljastusega väärtustatud.

Konflikti osapooled

Avalik ruum, transiitliiklus, kinnistute eraarendajate huvid

Riskifaktorid

Keskväljaku juhuslik arendamine, kus ei toimita ühtse ruumilise visiooni alusel. Transiitliikluse jätkumine.

Leevendused

Kogu ala tuleb komplekselt lahendada ühtse arhitektuurse visiooni raames, eelistades kergliiklejaid ja jalakäijaid autoliiklusele. Rajada tuleb mitmekesist haljastust, mis võimaldaks liikumiskoridori Mõisapargi suunas väiksematele ja mobiilsematele liikidele.

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

Fotod 122 ja 123. Näide alleede ja tänavahaljastuse ribade kujundamisest putukasõbralikumaks (foto allikas: <http://www.pollinatorpathway.com/active-projects/the-first-pathway/>).

Konfliktikoht 7

Asukoht

Kiriku plats

<i>Kirjeldus</i>	 <p><i>Foto 122. Vaade kiriku esisele parklale.</i></p> <p>Kiriku plats on üks Keila ajaloolisi sõlmpunkte, mille ümber hakkas kujunema keskaegne asula. Praegu kirikust väljudes hakkab aga esimese asjana silma uhke neogooti stiilis värava raamistatud parkla, mis mõjub paiga soliidust arvestades kohatuna. Samuti pole väljakul ühtegi ruumilist vihjet, mis juhataks külastaja mööda Keila vanimat tänavat – Tuula teed – mõisapargi poole.</p>
<i>Konflikti osapooled</i>	Avalik ruum, ajalooline väärtus, parkla kasutajad, rohestruktuuri katkemine
<i>Riskifaktorid</i>	Keila kesklinna fragmenteerumine, ruumilise sidususe puudumine (vt. ka eelmine konfliktikoht)
<i>Leevendused</i>	Ala tuleb käsitleda komplekselt (vt. eelmine konfliktikoht). Parkimist tuleb vähendada ja liigendada (soovitavalt viia parkla suures osas mujale), siduda omavahel haljastuse ja katenditega Kirikuaed, Kuuse park ja Pärna park ning Tuula tee algus.

Konfliktikoht 8

<i>Asukoht</i>	Keila jõe, raudtee ja Tuula tee ristumiskoht
----------------	--

	
<i>Kirjeldus</i>	Siitkaudu toimub oluline ühendus Keila roheline kesklinna ja Mõisapargi vahel. Tuula tee suund on üks vanemaid liiklussooni Keilas, mis ühendas linnust kiriku ja selle ümber tekkinud asulaga juba XIII sajandil.
<i>Konflikti osapooled</i>	Avalik ruum, raudtee huvid, jõe elustik
<i>Riskifaktorid</i>	Raudteeülekäigu sulgemine jalakäijatele. Raudteesilla ümberehitus nii, et see takistab liikide kulgemist mööda Keila jõe sinikoridori.
<i>Leevendused</i>	Alal tuleb läbi viia põhjalik keskkonna- ja miljööväärtuse uuring seoses Eesti Raudtee kavandatavate projektidega.

Konfliktikoht 9

<i>Asukoht</i>	Keila jõe kallasrada Kalda põik uusarenduse servas
----------------	--

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja

OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

	
<i>Kirjeldus</i>	<p>Uusarendusega seoses on jõe ääres suurel alal maapinda tõstetud ja nivelleeritud. Keila jõe äärne tihedas kasutuses olev kallasrada on rikutud. Uusarenduse serva rajatud kergliiklustee algab ja lõpeb eikusagil ning ei suhestu üldse ei jõe ega olemasoleva kallasrajaga. Uusarenduse kinnistute struktuur ning hoonete paigutus vähendab veelgi jõe kalda ja kesklinna omavahelist sidusust.</p>
<i>Konflikti osapooled</i>	<p>Avalik ruum, kallasrada, kinnisvaraarendajad.</p>
<i>Riskifaktorid</i>	<p>Kallasraja atraktiivsuse kadumine. Kallasraja keskkonnaväärtuse vähenemine. Jõekalda muutumine Keila „tagahooviks“.</p>

<i>Leevendused</i>	Edaspidi analoogseid arendusi, kus ei arvestata kaldaäärsete liikumisteedega, mitte lubada. Tagada juurdepääsukohad jõe, nt kõrgemalt kaldapealselt kergliiklusteelt nt trepp alla jõe äärde koos vaatekohtadega jne. Keila jõe kalda roheala peab võimaldama mugava (kogupikkuses piisavalt laia) ja elamusliku (läbimõeldud vaadete ning kasutustaristuga) teekonna jalakäijatele ja kergliiklejatele ning piisava roheline puhvri liikide liikumiseks piki Keila jõe sinikoridori.
--------------------	---

Konfliktikoht 10

<i>Asukoht</i>	Kavandatava rekreatiivse rohekoridori ja raudtee ristumine Terko tööstusalade läheduses
<i>Kirjeldus</i>	Puhkeotstarbeline kergliiklustee koridor, mis ühendab Keila lõunaosa Tammiku tee aladega, oli kavas juba 2002. aasta üldplaneeringus ning roheline koridor on reserveeritud.

<i>Konflikti osapooled</i>	Raudtee, kergliiklustee, rohekoridor.
<i>Riskifaktorid</i>	Jalakäijate ja kergliiklejate turvalisus.
<i>Leevendused</i>	Kergliiklejatele rajatav läbipääs parandab tunduvalt Keila erinevate osade omavahelist sidusust. Rajatav läbipääs peab olema turvaline jalakäijatele ja kergliiklejatele ning tagama ka loomadele turvalise läbipääsu.

Konfliktikoht 11

<i>Asukoht</i>	Kavandatava rekreatiivse rohekoridori, raudtee ja Haapsalu maantee ristumine
<i>Kirjeldus</i>	Kavandatav ristumine raudtee, kergliiklustee lõuna- ja põhja-Keilat ühendava haara ja Haapsalu maanteega vajab väga põhjalikku ja läbi töötatud lahendust.
<i>Konflikti osapooled</i>	Raudtee, kergliiklustee, maantee.
<i>Riskifaktorid</i>	Jalakäijate ja kergliiklejate mugav läbipääs. Kui sellised suured ristmikud on kergliiklejatele ebamugavad, hakatakse neid vältima.
<i>Leevendused</i>	Tagatud peab olema kergliiklejate ja jalakäijate turvalisus ning võimalikult mugav, sujuv läbipääs mõlemas suunas. Sellise suure ristmiku lahendusega peab kindlasti kaasnema põhjalik ja läbimõeldud

	haljastuse lahendus, mis teeb läbipääsu jalakäijatele ja kergliiklejatele tunnetuslikult meeldivamaks.
--	--

Konfliktikoht 12

<i>Asukoht</i>	Keila kesklinna läbiva raudtee ja Männiku ning Kuuse tänavate ristumiskohad
<i>Kirjeldus</i>	Eesti Raudtee kavandab Keila kesklinna läbiva raudtee ümbritsemist piirdeaia. See vähendab oluliselt Keila kesklinna seotust Lõuna-Keila elamurajooniga. Praegu on perroonist lääne poole jääv ala kaetud tänavate ristumiskohtade pikenduses jooksvate isetekkeliste ülekäikudega.
<i>Konflikti osapooled</i>	Raudtee, avalik ruum, Keila elanikud, raudteeületajate turvalisus.
<i>Riskifaktorid</i>	Raudteele kaitsetarade püstitamine ilma elanike tegelikke liikumisteesid arvesse võtmata muudab jala ja jalgrattaga liikumise Keilas ebamugavaks. Sellest sõltub ka liikumisviisi valik – hakatakse eelistama autoga liikumist jala ja jalgrattaga liikumisele, kui jala või jalgrattaga tekib väga suur ring.
<i>Leevendused</i>	Keilasse raudteedele kaitsetarade ehitamisele peab eelnema põhjalik inimeste liikumise analüüs ning sellest lähtuvalt tuleb planeerida piisav arv läbikäike kergliiklejatele ja jalakäijatele.

Konfliktikoht 13

<p><i>Asukoht</i></p>	<p>Keila-Paldiski raudteeliini ja Harju maakonna maakondliku rohekoridori ristumine Niitvälja-Tammiku tee looduslike alade servas</p>
<p><i>Kirjeldus</i></p>	<p>Maakondlik rohekoridor, mis suundub Niitvälja-Tammiku tee tuumalale, ristub raudteega.</p>
<p><i>Konfliktiosapooled</i></p>	<p>Infrastruktuuri koridor (raudtee), raudteed ületavad loomaliigid. Maantee loomaohhtlikkuse kaardirakenduse alusel (http://maanteeamet.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=d0209cb6d4894a6ea1dcf3c736f7eb54) võib eeldada, et piirkonnas liiguvad metskitsed, põdrad ja metssead (nende osalusel on toimunud paralleelselt kulgeval maanteelõigul liiklusõnnetusi). Võib eeldada, et piirkonnas liigub ka väikeulukeid.</p>
<p><i>Riskifaktorid</i></p>	<p>Asurkondade killustumine raudtee tõttu.</p>
<p><i>Leevendused</i></p>	<p>Võimalikesse raudtee rekonstrueerimise- vm projektidesse antud alal tuleb kaasata elustiku spetsialistid.</p>

SFÄÄR

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:

18_3

Kõide:

Seletuskiri

Kuupäev:

22.06.2019

Faili nimi:

Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

Suurulukuite liikumise võimaldamiseks vältida võimalusel raudtee tarastamist. Kahepaiksetele saab rajada väiksemõõtmelisi tunnelid rööbaste vahelt (vt foto).

S F Ä Ä R

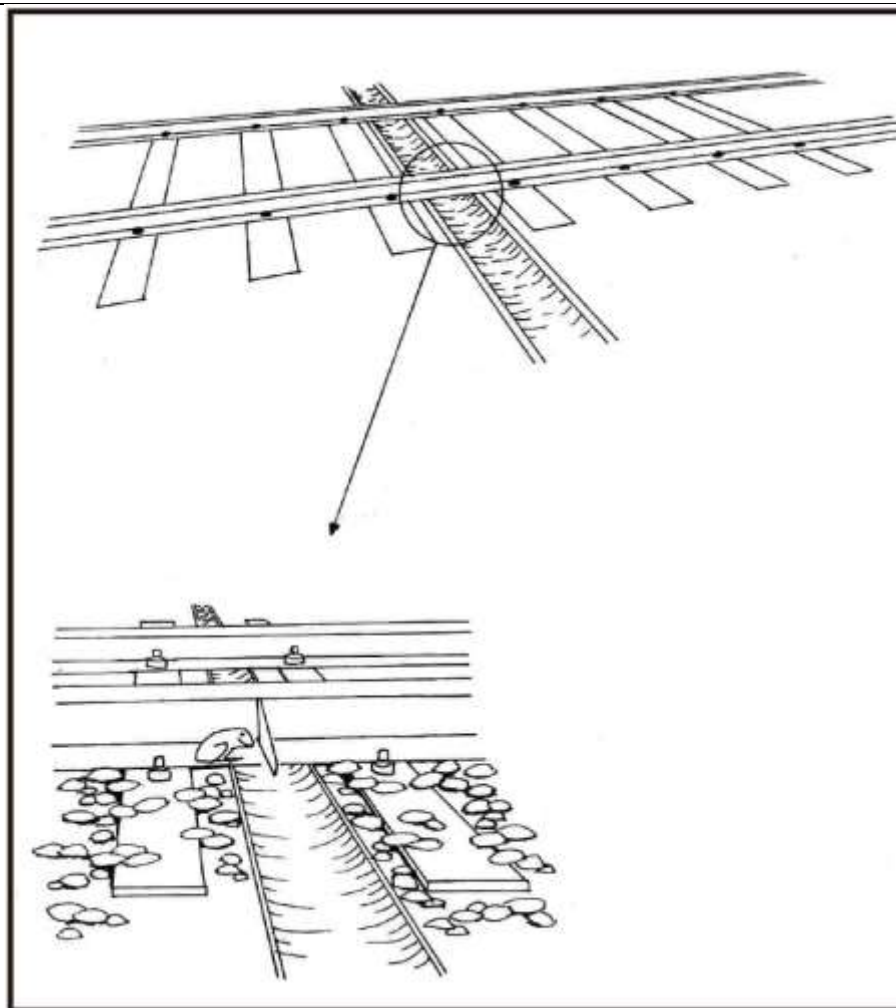
PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

Fotod 120. Näide kahepaiksete ülepääsude võimalikust planeerimisest. Foto allikas: <https://handbookwildlifetraffic.info/>

5 KEILA LINNA VÄÄRTUSLIKU MAASTIKU ETTEPANEK. ÜLDISED SOOVITUSED VÄÄRTUSLIKE MAASTIKUTÜÜPIDE JA -ELEMENTIDE SÄILITAMISEKS JA TINGIMUSED ARHEOLOOGIAPÄRANDI SÄILITAMISEKS

Väärtuslik maastik on lühidalt öeldes mitmekesise maakasutuse ja taimestikuga esteetiliselt ilus maastik, kus leidub nii kohalikku identiteeti loovaid ajaloolisi elemente kui sobivaid elupaiku erinevatele taimedele, loomadele ning teistele elusolenditele.

Maakonna teemaplaneeringu alateema väärtuslikud maastikud käsitleb eelkõige kultuurmaastikku, ei käsitle aga täpsemalt hoonestatud alasid. Maakonna teemaplaneeringus määratletakse väärtuslikke maastikke kultuurilis-ajaloolisest, esteetilisest, looduslikust, identiteedi ning rekreatiivsest ja turismipotentsiaali (ehk puhkeväärtuse) aspektist. Väärtuslike maastike eristamisel käsitletakse eraldi väärtuslikke loodus- ja puhkemaastikke ning algupäraseid ajastumaastikke. Väärtuslikel maastikel on oluline tähtsus puhketegevustel.

Käesolev analüüs teeb ettepaneku määrata väärtuslikuks maastikuks Keila linna territooriumil Niitvälja/ Tammiku tee looduslik ala ja Keila mõisapark. Alade kirjeldus ja maakasutus- ja ehitustingimused on toodud ptk 3.3.1. ja 3.1.1.

Keila linnas on alles palju väärtuslikku. Keila linna läbib Keila jõgi. Avatuna tuleb hoida kallasrajad, pääsud kallasradadele ja puhkealadeni viivad teed ning mitte neid sulgeda piirete või keelavate viitadega. Jalgteede, matkaradade, kallasradadele juurdepääsude planeerimist ning puhkealadeni viivate teede avatuna hoidmist tuleb käsitleda koostatava Keila linna üldplaneeringuga.

Keila linnas on säilinud arvukalt vanu paekivist ja maakivist karjaaedu. **Paekivist ja maakivist karjaaedid on väärtuslikud maastikuelemendid ja elupaigad, mistõttu tuleb neid võimalusel säilitada ja eksponeerida – puhastada võsast ja avada neile vaated.**

Säilitada ja hoida tuleb Keila linnas kasvavaid silmapaistvate mõõtmetega elujõulisi põlispuid, põlispuude gruppe ja alleesid. Puude perspektiivsust mõjutavad keskkonnatingimustest ja inimtegevusest tulenevad negatiivsed mõjud, nt pinnase tihenemise tagajärjel kujunev õhuvaene juurekeskkond, õhusaaste ning liiglöikamine, samuti veerežiimi muutused. Põlispuude läheduses ehitamisel peab arvestama nii võra ulatuse kui ka juurestiku kaitsevööndi ulatusega ning võimalusel ette nägema teed ja hooned juurestiku kaitsevööndist väljapoole. Vältida tuleb maapinna tõstmist või langetamist puude juurestiku kaitsevööndis. Puude juurekaelal tuleb säilitada pinnase endine kõrgus.

Keila linna rohealadel on säilinud mitmeid maastikku järgivaid ja sageli ajaloolisi pinnasteid. Maastikuesteetilistel põhjustel tuleks vältida selliste teede õgvendamist. Küll aga võib vajadusel parandada teede sõidetavust. Vajalik on parandada nende teede heakorda, mis on tähtsad linna puhkemajanduse potentsiaali kasutamiseks (puhkealade ja vaatamisväärsuste juurde viivad teed). Vajalik on rajada ka piisava mahutavusega parklad, korrastada prügimajandus ja varustada viidasüsteemiga vaatamisväärsused, lõkke- ja telkimispaigad ning matkarajad.

Teedel on ka maastikuesteetiline väärtus: maastike ilu vaadeldakse põhiliselt teedelt, neil liikuja pilk püsib suurema osa aega teel; teed oma loogete, nähtavuse või varjatusega on jõulised inimtekkelised maastikuelemendid (Parts, 2002). See tõdemus peab olema üks põhikriteerium teedesse tehtavate investeeringute üle otsustamisel, põllu- ja rohumaaade võsastumise vältimisel ja vaadete hoidmises avatuna ning teeäärsete ehitiste välisilme suhtes rakendatavate piirangute ranguse osas.

Piirkondades, kus arheoloogiamälestiste kontsentratsioon on suur, tuleb arvestada mälestistele sobiliku keskkonna säilitamisega. Arheoloogiamälestiste jaoks sobilik keskkond on traditsiooniline ajaloolise asustusstruktuuriga maastik.

Muinas- ja keskaegsete asustuskeskuste läheduses võib olla veel leidmata arheoloogiapärandit (asulakohti, kalmeid, muistseid põlde, rauasulatuskohti jms). Kaeve- ja ehitustöödel tuleb arvestada kultuuriväärtusega leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega ka mälestiste ja nende kaitsevööndi välistel aladel. Leidja on kohustatud tööd katkestama ning teatama sellest Muinsuskaitseametile (*muinsuskaitseadus* § 30-33, 443).

Arheoloogiapärandi välja selgitamine on pidev protsess, kusjuures leidudest teavitatakse nii omanike kui ka hobiuurijate poolt, samuti arheoloogiliste maastikuuurimiste tulemusena. Sellised objektid võetakse kuni mälestise tunnustele vastavuse kindlaks tegemiseni arvele ning nende puhul tuleb lähtuda *muinsuskaitseaduse* § 40 lõikest 5 - kinnisasjal, kus Muinsuskaitseameti andmeil võidakse avastada seni teadmata kultuuriväärtusega leid, tuleb enne tööde alustamist teha uuringud.

6 HALJASTUSE JA HEAKORRA PÕHIMÕTTED, MIDA TULEB ARVESTADA EDASISEL PLANEERIMISEL JA PROJEKTEERIMISEL. EDASISED ARENGUSUUNAD

6.1 Rohepunktide nimekiri edasiste detailplaneeringute ja projektide koostamisel

Käesolev peatükk põhineb Meelis Uustali juhendmaterjalil: Juhend elurikka linna planeerimiseks. Tallinn: SEI Tallinna väljaanne nr. 22 (2013).

Üldjuhul seisneb tegevus tavalistele kaitse all mitteolevatele liikidele mitmekesiste elupaikade loomises planeeringualal. Nende andmete põhjal saab hakata kavandama planeeringuala elurikkuse kujundamist. Elustiku ekspert valib välja antud planeeringualal relevantset liigirühmad. Seejärel töötatakse koostöös planeerija, arhitekti ja arendajaga välja sobilikud meetmed elustiku säilitamiseks ja rikastamiseks alal. Selleks, et kindlustada parimate võimalike meetodite kasutamine ala loodusväärtuslikkuse tõstmisel, võib abiks olla neljaastmeline prioriteetide hierarhia: rikasta, säilita, leevenda, asenda.

Prioriteet	Eesmärk	Selgitus
I	Rikastada olemasolevat elustikku, parendada elustiku seisundit alal	Elupaikade juurde loomine alal sinna sobivatele liikidele, kes praegu pole alal esindatud. Näiteks hekkide rajamine, muruplatside asemele meetaimedest lillealade külvamine jne.
II	Säilitada alal esinevat elustiku seisundit ning vältida selle kahjustamist	Kavandatavate tegevuste elluviimine ja lahenduste kasutamine viisil, mis aitab praegust elustikku säilitada ja kahjustamist vältida. Näiteks parkla rajamine väärtusliku niiduala asemel looduslikult kõige vaesemale alale.
III	Leevendada olemasolevale elustikule tekkivaid negatiivseid mõjusid	Leevendusmeetmed tuleb välja töötada siis, kui elustiku kahjustamist on võimatu täielikult vältida. Näiteks planeeritavate tegevuste ja arhitektuuriliste lahenduste muutmise viisil, mis aitab negatiivseid mõjusid elustikurühmadele osaliselt vähendada.
IV	Asendada (kompenseerida) elustiku ja elupaikade kadumine	Alal uute elupaikade loomine selle kaotanud liikidele või teistele liikidele, kellele planeeringulahenduse realiseerimisel tekivad alale sobilikud elutingimused.

Eesti asulates on elustiku rikastamise edukus üldjuhul väga kõrge, sest Eestis tervikuna on säilinud võrdlemisi palju liigirikkust. Lihtsate ja odavate meetoditega saab parandada planeeringuala elustiku seisundit ja kvaliteeti. Näiteks tolmeldajad leiavad nektaririkkad taimed kiiresti üles ja linnud hõivavad uued pesakastid.

Uute elupaikade planeerimisel tuleb arvesse võtta ka nende hooldamise vajadust, sest uued elupaigad peavad säilitama elustikule oma väärtuse võimalikult pikaks ajaks. Näiteks avamaastikukooslused ei tohiks võsastuda ega vastupidi – neid ei tohiks liigselt niita. Regulaarset hooldust vajavad ka vertikaalhaljastus,

haljaskatused, pesa- ja varjekastid. Selleks peab varakult kokku leppima põhimõtted, kuidas toimuvad järelhooldustööd ja tööde tegemise kontrollimine. Seega pole loodushoidlikud tegevused mitte ühekordsed, vaid vajavad regulaarset tähelepanu ja hooldust.

Planeeringu rohefaktorit kasutatakse mitmetes linnades üle maailma (näiteks Berliinis, Hamburgis, Malmös ja Seattle's). Põhjuseks on asjaolu, et rohealade ja veekogude võrgustik aitab linnadel paremini hakkama saada kliimamuutuse poolt põhjustatud (ekstreemsete) ilmastikuolude – kuumalainete ja valingvihmade – negatiivsete mõjudega. See ökoloogiline võrgustik aitab linnasid jahutada ning kõrvaldada liigset sademevett ning ühtlasi pakub linnakodanikele vajalikke ökosüsteemiteenuseid.

Mõnes linnas on tegemist kohustusliku, teises tungivalt soovitusliku linnaplaneerimise töövahendiga, millest peaksid uute arendusalade omanikud lähtuma.

Kindlasti tuleb veel rõhutada, et planeeringu rohefaktor ja rohepunktid pole mõeldud pelgalt taimedele-loomadele elupaikade loomiseks, vaid ka inimene saab planeeringualal tekkivatest loodushüvedest osa ja kasu. Rohefaktorit ja -punkte edukalt rakendanud aladel läbi viidud küsitlused kohalike elanike seas on alati näidanud, et haljastuse ja elurikkuse lahendusega ollakse väga rahul.

Keila linna puhveraladele uute arenduste planeerimisel tuleks rohepunktide nimekirjast valida 10 kohustuslikku tegevust.

Rohepunktide nimekiri (valida 10!):

1. Üks linna pesakast kahe korteri (elamuühiku)kohta;
2. Krundil asub püsiv toitmisukoht talvituvatele väikelindudele;
3. Krundil asub konnasõbralik asustatud tiik;
4. Kõik seinad on kaetud ronitaimedega (seal, kus võimalik);
5. Kõikidel hoonetel on haljaskatused;
6. Krundil on vähemalt 1,5 m kõrgune ja 10 m pikkune hekk;
7. Krundile rajatakse ainult niisked kooslused;
8. Krundile rajatakse ainult kuivad kooslused;
9. Krundile rajatakse ainult poollooduslikud kooslused;
10. Krunt on haljastatud, kuid seal puuduvad klassikalised niidetavad muruplatsid;
11. Osa krundist on jäetud loodusliku suksessiooni meelevolda;
12. Krundil ei kasva rohkem kui 5 isendit ühest puu- või põõsaliigist (v.a. hekid);
13. Krundi haljastus sisaldab ohtralt meetaimi ning pakub mitmekesist toitu liblikatele ja kimalastele;

14. Krundil kasvab vähemalt 25 kohalikku taimeliiki;
15. Igale rõdule on sisse ehitatud lille- ja taimekastid;
16. Krundile on rajatud vähemalt 10m² suurune köögiviljapeenar;
17. Krundi taimestik koosneb enamuses tarbetaimedest;
18. Kõik krundil kasvavad puud ja põõsad kannavad söödavaid vilju;
19. Krundil asub vähemalt 20m² suurune kasvuhoone;
20. Hoovis pole kõvakattega alasid, kõik alad on vett läbilaskvad;
21. Krundi kõvapindadele langenud sademevesi kogutakse kokku ja kasutatakse kastmiseks;
22. Sademevesi voolab krundil enne suubumist vähemalt 10 m pikkuselt kanalis või kraavis
23. Iga 5 m² kõvakattega pinna kohta krundil on 1 m² tiigiala
24. Krundil kogutakse ja töödeldakse ümber hallvett
25. Vähemalt pool hoonete all mitteolevast maast hõlmab veekogu;
26. Krundil komposteeritakse kõik biolagunevad köögi- ja haljastusjäätmad;
27. Krundi elustiku kujundamisel on arendaja konsulteerinud bioloogiga;
28. Hoonete fassaadil asuvad kas räästapääsukesele mõeldud pesitsusalused; üks elupaik (toitumis- või pesitsuskoht) väljavalitud selgrootute rühmale (täpsustada, millisele) või üks nahkhiirte varjekast hoone kohta (täpsustada

6.2 Soovitused raamdokumentatsiooni välja töötamiseks

Keila linnas tuleb detailplaneeringu või ehitusprojekti koostamisel kõrg-haljastusega aladel koostada kõrghaljastuse hinnang ja arvestada selle tulemustega. Dendroloogiline hinnang tuleb anda ehitusala (sh teede- ja tehnovõrkude koridoride) piires, väljapool ehitusala võib anda üldise hinnangu puistute kaupa.

Hoonete ja teede planeerimisel/projekteerimisel ning ehitamisel tuleb arvestada puude juurestiku kaitsevööndiga. Meetmed, mida saab rakendada puude kaitsmiseks ehitustegevuse ajal on järgmised (vajadusel võib neid täpsustada ja täiendada detailplaneeringu või projekti koostamisel ja rakendamisel):

- Kui kaevetööde vältimine puude juurestiku kaitsevööndis ei ole võimalik, tuleb läbi viia kaevetöö tegemine käsitsi või läbipuurimist kasutades või kasutades juurte suruõhuga puhtaks puhumist vahetult enne tehnovõrgu või ehituselemendi paigaldamist, et vältida puujuurte läbiraiumist ja kuivamist.

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

- Puu ühel või mitmel küljel ei tohi kõiki juuri läbi raiuda, tekib puu ümber kukkumise oht. Üle 4 cm läbimõõduga juuri ei tohiks läbi raiuda, see muudab puu altiks haigustele. Vajadusel peab puujuurte läbilõikamine toimuma risti juurega.
- Kui puude juured saavad siiski pinnasetöodel kahjustada, tuleb juurte hulga vähenemise kompenseerimiseks harvendada võrasid.
- Puude juurekaelal tuleb säilitada pinnase endine kõrgus (nt kasutades tugimüüre, palissaade, peenrapiirdeid jne).
- Pärast ehitustegevust on soovitatav puude tervislikku seisundit jälgida vähemalt kahe aasta jooksul ning vajadusel läbi viia hooldusloikus kuivanud okste eemaldamiseks. Puu hukkumisel on ehitajal või maaomanikul kohustus asendusistutuse rajamiseks.

Lisaks eeltoodule tuleb lähtuda ka Keila linna teistest õigusaktidest toodud nõuetest puude kaitseks.

Pärast ehitustegevuse lõpetamist või peatamist tuleb tagada krundi heakorrastamine, milleks antakse täpsemad nõuded koostatavas detailplaneeringus või ehitusprojekti. Heakorra tagamine krundil on krundi omaniku kohustus.

Kallasradadel tuleb maaomanikul tagada avaliku liikumise võimalus. Kallasraja ümbersuunamisel tuleb arvestada, et olemasolev haljastus ei segaks selle reaalselt kasutamist. Detailplaneeringu koostamisel tuleb arvestada traditsiooniliste juurdepääsudega kallasrajale.

Haljasalade haldamisel on oluline paindlik hooldustööde planeerimine, mille väljenduseks on erineva intensiivsuse ja spetsiifika rakendamine haljasala erinevates osades. Hoolduse optimeerimiseks on soovitatav haljasalade siseselt eri tsoonides kasutada erinevat hooldusintensiivsust. Nii välditakse hooldusjärgse linnapildi monotoonsust ("kõik murupinnad on madalalt maha lõigatud"). Ühelt poolt saab nii optimeerida kulutusi heakorrastus- ja hooldustöödele ja vähendada ülehooldamist, kuid teisalt saab plaanida töid haljasala põhiselt, et kasutada ära rohkem sesoonselt rohttaimestikku, ka isetekkelisi puittaimi ja luua/välja tuua erinevate haljasalade suurem omapära ning suurendada linnapildi vaheldusrikkust ja piirkondlikku erinevust. Poollooduslikel aladel tuleb tagada hooldustegevused, mis säilitavad koosluse ja selle väisilme. Kaitsealadel lähtutakse kaitsekorrast.

6.3 Edasiste arengusuundade soovitusi - Keila kergliikluse „roheline ring“

Rohealadega seoses tehakse ettepanek kogu Keilat hõlmava kergliiklusteede ringsüsteemi loomiseks. See annaks võimaluse ühe silmusena, ilma tagasi pööramata, läbida kõik Keila olulised rohealad ja vaatamisväärsused. Käesolevas ettepanekus toodud kergliiklusteede silmus ühtib suures osas juba kehtivas ÜP toodud kergliiklusteedega. Kehtiva ÜP kergliiklusteede ristisuunad (nt piki Pargi tänavat) täiendavad seda ringi ning tekitavad kogu Keilat hõlmava rattaga või jala liikumiseks vajaliku hästi ühendatud võrgustiku. Selleks, et see võrgustik veel paremini toimiks, oleks hea kõik otsad ühendada ka Saue, Kloogaranna, Tallinna ja Tuula suunas liikuvate kergliiklusteedega. Kergliiklusteede „rohelisele ringile“ on võimalik siseneda ükskõik, mis punktist Keilas ning jõuda sujuvalt mööda kergliiklusteid samasse kohta tagasi. See trajektoor on kergesti hoomatav ka Keilat külastavale rattaturistile, kes tuleb Keilasse näiteks rongiga, saab endale juba raudteejaamast kergliiklusteede trajektoori kaardi, läbib ühtlaselt kulgedes ühe päevaga kõik Keila olulised rohealad ja vaatamisväärsused ning jõuab õhtusele rongile tagasi. Kergliiklusteede „rohelise ringi“ skeemil on toodud 23 punkti, mida see läbib (allpool on need samas järjestuses kirjeldatud, mis kaardilgi). Kõik need on kas olulised rohealad, vaatamisväärsused või elanike küsitluses mainitud olulised paigad Keilas. Kergliiklustee trajektoor on võimalik läbida kas suure silmusena (19 punkti, läbib ka Niitvälja loodusalasid ja Ringtee piirkonda) või väikese silmusena (ainult keskosa haljasalad, Keila männik ja terviserajad ning Keila paemurru juurest tagasi keerata).

Kergliiklusteede skeemil on „rohelise ringi“ sümbolseks alguseks ja lõpuks Keila jõe sild Tuula tee raudteeülesõidu kohal (17).

1. Seejärel liigub tee mööda mõisapargist – kiirema liikumise võimaldamiseks mööda Tuula teed, kes soovib mõisaparki külastada, saab teha pisut suurema ringi ja liikuda mööda mõisapargi teid.
2. Mööda Tuula teed liikudes on võimalik teha sissepõige ka Lõuna-Keila individuaalelamute alale ja külastada elanike poolt kõige ilusamaks nimetatud Tähe, Teaduse ja Koidu tänavaid.
3. Kergliiklustee jätkub mööda Ringtee tänava serva, kus praegu puudub kergliiklustee. Samas on seal olemas piisavalt lai roheline puhverala, kuhu saaks kergliiklustee mahutada. Ringtee tänava äärsel kergliiklustee vajadust mainiti ka elanike küsitluses. RMK kultuurpuistu juures keerab kergliiklustee sõiduteelt kõrvale ja teeb otselõike läbi RMK kultuurpuistu (aluseks on võetud olemasolevate teede võrk) kuni Linnamäe tee ja Eha tänava ristumiseni. Seal

kulgeb kergliiklustee edasi mööda kehtiva ÜP rohekoridori Terko ja Harko tööstusalade vahel.

4. Enne raudteeületust ühineb kergliiklustee Stratumi raudteeületuse ettepanekus toodud sõiduteega, ületab raudtee ning kulgeb kuni Haapsalu maantee raudteeületuseni paralleelselt sõiduteega. Sellelt teelõigult on lihtne külastada kahe raudteeharu vahel asuvat Liivaaugu tamme.
5. Edasi kulgeb kergliiklustee piki Tammiku teed Niitvälja loodusalade poole. Tee peal on võimalik külastada Keila Paemurdu,
6. Surnumäe talu piirkonda,
7. Tammiku tee ümbruse looduslikke alasid ja puisniite.
8. Tee kulgeb läbi ajalooliste Loigu talu maade ning möödub ka Loigu keerdkadast.
9. Edaspidi kulgeb tee mõnda aega Keila linna territooriumist väljaspool piki olemasolevaid teid kuni Paldiski maanteeni. Kergliiklustee läbib Mudaaugu individuaalelamute ala ning liigub edasi Keila Terviseradade suunas.
10. Kergliiklustee läbib Keila Terviserajad põhjaküljelt.
11. Edasi liigub kergliikleja läbi Männiku pargi ja saab seal külastada erinevaid vaatamisväärsusi (Lauluväljak, Keila kool, spordirajatised).
12. Kergliiklustee trajektoorige jääb Keila Vabadussõja monument – Keila algkool. See, kuidas kergliiklustee siin Männiku parki siseneb, hakkab täpsemalt sõltuma algkoolihoone juurdeehituse projektist ja sellega seotud detailplaneeringust.
13. Kergliikleja saab olemasolevaid pargiradasid kasutades liikuda läbi rekonstrueeritud Keskpargi. Kergliiklustee sujuvaks jätkumiseks on oluline korrastada läbipääs Keila algkooli poolt Keskpargi suunas kortermajade vahelt.
14. Seejärel peaks kergliiklustee liikuma võimalikult sujuvalt läbi Keskväljaku. Praeguse liikluskorraldusega see ei toimi.
15. Tuula tee poole tagasi sõites möödutakse Keila kirikust ja kirikuaiast.
16. Tuula teelt on võimalik teha kõrvalpõige jõekaldale peagi rajatavale promenaadile.
17. Tuula tee ja raudteeülesõidu ristumise kohalt saab külastada raudteevahi majakest ning seejärel mööda raudtee äärset kergliikluskoridori raudteejaamani.
18. Rattaringi saab lõpetada raudteejaamas või
19. Külastada enne tagasisõitu Rõõmu Kaubamaja, mis oli elanike küsitluses samuti nimetatud ühe Keila vaatamisväärsusena.

Sellise kergliiklustee marsruudi rajamisel tuleks maksimaalselt ära kasutada olemasolevat teedevõrgustikku. Uusi teid tuleks rajada ainult vajadusel, seda eriti raudteest lõunasse jäävatel lõikudel. Sellise ringi puhul on oluline teha koostööd ka naabervaldadega. Näiteks Niitvälja loodusalasid külastades kulgeb sealne

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

ajalooline teedevõrk osaliselt linna, osaliselt naabervalla territooriumil. Et loomulikku liikumistrajektoori mitte katkestada, pidasime otstarbekaks seal korraks linna piiridest välja minna. Seal, kus ei ole võimalik rajada normidele vastavat kergliiklusteed (näiteks raudtee ümbruses või individuaalelamute rajoonides) võib kergliiklus kulgeda jalakäijatega samas tänavaruumis või radadel. Tuleb rõhutada, et kergliiklustee ei pea alati kulgema samas koridoris sõiduteega. Üks näide antud kohas on RMK kultuurpuistu ringtee tänava juures. Sealt saab kergliiklustee teha otselõike ja ühtlasi on ka kenam läbi haljasala sõita kui tiheda liiklusega tänava servas.

7 KASUTATUD KIRJANDUS

1. ["Keila kiriku ajalugu"](http://www.eelk.ee). www.eelk.ee. Kasutatud 07.11.2018.
2. Abner, Olev. Arvamus Keila linna Tuulatee kinnistul plaanitava ehitustegevuse mõjust puudele ning mõju kompenseerimise võimalustest. Tallinn 2012.
3. Ahto Kaljusaar. "Kilde Keila ajaloo". – "Harjumaa ja harjulased". Tallinn: Perioodika. Lk 17–28.
4. Angerjas, I. Liiväär, E. Keila roheline pärand. 2013.
5. Anti Selart Eesti ajalugu. Eesti keskaeg". Tartu, 2012. Lk 230.
6. Artes Terrae Keila kooli, Männiku pargi ja lauluväljaku ümbruse kujundamise eskiis;
7. Beatley, Timothy. (2010). Biophilic Cities. Integrating Nature into Urban Design and Planning. Island Press.
8. EHITUS- JA ARHITEKTUURI INSTITUUT. INSENERITEADUSKOND Maastikuarhitektuur
9. Endel Varep. "Keila" – "Harju rajoonis. Artiklite kogumik". Tallinn, 1974. Lk 348–353.
10. Enel Valli KEILA LINNA TERVISERADADE SPORTIMIS- JA PUHKEVÕIMALUSTE TEEMAPLANEERING Tallinn 2017 TALLINNA TEHNIKAÜLIKOO
11. Harju maakonna teemaplaneering Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused;
12. Heino Gustavson. "Keila". Eesti Raamat, 1979.
13. Heli Nurger. "Keikael, Kegel, Keila". OÜ Infotrükk, 2003. ISBN 9985-915-6-0.
14. Hunter R., Marycarol, Hunter D., Mark, (2008) Designing for the Conservation of Insects in the Built Environment. *Journal Compilation*, The Royal Entomological Society, *Insect Conservation and Diversity*.
15. Jõesaare kinnistu detailplaneeringu eksperthinnang (Hendrikson ja Ko).
16. K. Laane, Keila kirikuaias inventariseerimine. Kõide 1. Tekstilise osa. Vabariiklik Restaureerimisvalitsus, 1978.
17. Keila Gümnaasium. Harjumaa Muuseum. Mudaaugu-Keila matkarada. Keila 2001.
18. Keila Keskpargi heakorrastamise ehitusprojekt (OÜ Lootusprojekt, 2018);
19. Keila Keskväljaku (Kuuse platsi) maastikukujunduse eelprojekt (OÜ Kivisilla, 2016);
20. Keila kooli, Männiku pargi ja lauluväljaku ümbruse kujundamise eskiis (OÜ Artes Terrae, 2016);
21. Keila linna arengukava 2013-2015;
22. Keila linna üldplaneering, 2002;
23. Keila linnas kehtivad detailplaneeringud;
24. Keila mõisa pargi hoolduskava (Artes Terrae OU, 2013);
25. Keila mõisa pargi (KLO 1200586) ökoloogilise restaureerimise projekt (OÜ Kivisilla, 2015);
26. Keila parkide loodusväärtuste hinnang (Vello Keppart, 2012).
27. Keila raudteepeatuse ühendamine erinevate liikumisviisidega elluviimiseks vajaliku ehitusprojekti koostamine. (Artes Terrae OU, 2015);
28. Klein, Lauri. Loomad ja liiklus Eestis. Käsiraamat konfliktide määratlemiseks ja tehnilised lahendused meetmete rakendamiseks. Maanteeamet, 2010;
29. Kukk, T., K. Kull. 1997. Puisniidud. Estonia Maritima 2, 1-249.
30. Kuressaare rohestruktuuri analüüs
31. Lindmaa-Pihlak, S. „Keila keskosa arhitektuursed väärtushinnangud, arhitektuuriajaloolised eritingimused raudteejaama ümbrusele”, 1997.
32. Mairo Rääsk. Eesti sillad. Kirjastus Tänapäev, 2006. Lk 14–15
33. Mälestiste register, Maa-ameti Geoportaal, Rahvusarhiivi digitaalne arhiiv, Ajapaik...Wikipedi
34. Niitvälja soo püsilupaiga moodustamise ettepaneku ekspertis (MTÜ Käoraamat, 2015);
35. Pajatusi Keilast ja kaugemalt. Palamets, 2017

S F Ä Ä R

PLANEERINGUD

KEILA LINNA ROHESTRUKTUURI ANALÜÜS

Koostaja

OÜ Sfäär Planeeringud

Töö nr:
Kõide:
Kuupäev:
Faili nimi:

18_3
Seletuskiri
22.06.2019
Keila_rohealade_analüüs_2019-06-22.pdf

36. Riigi ilmteenistus. Vaatlusvõrk. Keila hüdromeetriaajaam.
<http://www.ilmteenistus.ee/ilmteenistus/vaatlusvork/keila-hudromeetriaajaam/>
37. Tõnu Raid. "Eesti teedevõrgu kujunemine". Tallinn, 2005. Lk 200–201.
38. Uuring "Nahkhiired Keila parkides (MTÜ Suurkõrv, 2012).
39. Uustal, Meelis .Juhend elurikka linna planeerimiseks. Tallinn: SEI Tallinna väljaanne nr. 22 (2013).
40. Valli, E. Keila linna terviseradade sportimis- ja puhkevõimaluste teemaplaneering. Tallinn 2017.
Tallinna Tehnikaülikool.
41. Varep, E. Keila ümbruse maastikud. Tartu 1948.
42. Viimsi valla mandriosa üldplaneeringu teemaplaneering. Miljööväärtuslikud alad ja rohevõrgustik.
Pöyry Entec, 2009.
43. Villem Raam. Eesti arhitektuur 3". Üldtoimetaja . Tallinn. Valgus, 1997. Lk 20–21.
44. Wilson, J. B., Peet, R. K., Dengler, J. & Pärtel, M. 2012. Plant species richness: the world records.
Journal of Vegetation Science, 23, 796-802.
45. Ülejutusohupiirkonna ja ülejutusohuga seotud riskipiirkonna kaardid. Keskkonnaministeerium. 2014.
46. Link internetis: <https://www.globalcitizen.org/en/content/london-bee-corridor-stop-insect-decline-uk/>
47. Link internetis https://en.wikipedia.org/wiki/The_Pollinator_Pathway
48. Link internetis: <https://bicycledutch.wordpress.com/2014/01/23/zwolle-nominee-for-best-cycling-city/>
49. Link internetis <https://handbookwildlifetraffic.info/>
50. Maanteede loomaohkkuse kaardirakendus internetis:
<http://maanteemet.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=d0209cb6d4894a6ea1dcf3c736f7eb54>
50. Lindude rändekaart <https://birdmap.5dvision.ee/>